

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:
ΜΑΝΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
ΜΑΡΙΑ ΣΑΜΟΥΡΙΔΟΥ

"Οικονομικά είναι η μελέτη του πώς οι άνθρωποι και η κοινωνία καταλήγουν να επιλέγουν, με ή χωρίς τη χρήση χρημάτων, να απασχολήσουν πλουτοπαραγωγικές δυνάμεις και κεφάλαια (που θα μπορούσαν, όμως, να χρησιμοποιηθούν και για άλλα πράγματα) για την παραγωγή, τη διανομή και την κατανάλωση αγαθών, τώρα, αλλά και στο μέλλον, από διάφορες ομάδες ατόμων μέσα σε μία κοινωνία. Αναλύει τα κόστη και τις ωφέλειες της βελτίωσης του τρόπου κατανομής των πλουτοπαραγωγικών δυνάμεων".

Paul Samuelson, "Economics"
(9η έκδοση, 1973)

ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ

ΚΟΣΤΟΣ ΕΥΚΑΙΡΙΑΣ-ΚΑΜΠΥΛΗ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΩΝ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΩΝ

Στις ακόλουθες προτάσεις από Α.1. μέχρι και Α.2, να γράψετε τον αριθμό της πρότασης στο τετράδιό σας και δίπλα του το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

Α.1. Η μέγιστη παραγωγή ενός αγαθού Χ είναι 600 μονάδες και ενός αγαθού Ψ 2.400 μονάδες. Αν το κόστος ευκαιρίας του Χ είναι σταθερό και ίσο με 4, αυτό σημαίνει ότι για να παραχθούν οι πρώτες 800 μονάδες του Ψ θυσιάζονται:

- α) 150 μονάδες Χ
- β) 200 μονάδες Χ
- γ) 400 μονάδες Χ
- δ) Κανένα από τα παραπάνω.

Α.2. Το χρήμα δεν επιτελεί ένα από τα παρακάτω:

- α) Χρησιμοποιείται ως κοινό ανταλλακτικό μέσο
- β) Χρησιμοποιείται ως μέσο διαφύλαξης πλούτου
- γ) Αυξάνει τις παραγωγικές δυνατότητες της οικονομίας
- δ) Χρησιμοποιείται ως μέτρο για την έκφραση της αξίας των αγαθών και των υπηρεσιών

Δίνεται ο ακόλουθος πίνακας παραγωγικών δυνατοτήτων μιας υποθετικής οικονομίας, η οποία με δεδομένη τεχνολογία παράγει μόνο τα αγαθά Χαλιά (Χ) και Ψωμί (Ψ), χρησιμοποιώντας αποδοτικά όλους τους παραγωγικούς της συντελεστές.

Συνδυασμοί Παραγωγής	Ψωμί (Τόνοι)	Χαλιά (Τεμάχια)	Κόστος ευκαιρίας Χαλιών (σε τόνους)	Κόστος ευκαιρίας Ψωμιού (σε τεμάχια)
A	1.400	0		1/2
B	1.200		4	
Γ			6	
Δ	200	300		
E	0	320		

Β.1. Κάνοντας τους κατάλληλους υπολογισμούς να συμπληρώσετε τα κενά του πίνακα στα οποία υπάρχουν ερωτηματικά.

Β.2. Να εξηγήσετε γιατί στον Α συνδυασμό παραγωγής δεν υπάρχει παραγωγή χαλιών.

Β.3. Ας υποθέσουμε ότι στην οικονομία σημειώνεται κάποιο ποσοστό ανεργίας. Στην περίπτωση αυτή ποιόν από τους δυο παρακάτω συνδυασμούς παράγει η οικονομία; Τον Κ(Ψωμί=1.000, Χαλιά=150) ή τον Ζ (Ψωμί=400, Χαλιά=50).

Αιτιολογήστε την άποψη σας.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Α.1. (β) Α.2. (γ)

Β.1. Χρησιμοποιούμε τους τύπους του κόστους ευκαιρίας των δυο αγαθών, δηλαδή:

$$ΚΕ(X) \text{ σε όρους } \Psi = \frac{\Delta \Psi}{\Delta X} \text{ και } ΚΕ(\Psi) \text{ σε όρους } X = \frac{\Delta X}{\Delta \Psi}$$

$$ΚΕ(\Psi) B \rightarrow A : \frac{1}{2} = \frac{X-0}{200} \Leftrightarrow X=100 \quad ΚΕ(X) A \rightarrow B = \frac{1.400-1.200}{100-0} = 2$$

$$ΚΕ(X) B \rightarrow \Gamma : 4 = \frac{1.200-\Psi}{X-100} \Leftrightarrow 4X-400=1.200-\Psi \Leftrightarrow -4X+1.600=\Psi(1)$$

$$ΚΕ(X) \Gamma \rightarrow \Delta : 6 = \frac{\Psi-200}{300-X} \Leftrightarrow -6X+1.800=\Psi-200 \Leftrightarrow -6X+2.000=\Psi(2)$$

$$(1),(2) \Leftrightarrow -4X+1.600=-6X+2.000 \Leftrightarrow 2X=400 \Leftrightarrow X=200 \quad (3)$$

$$(2),(3) \Leftrightarrow -4X+1.600=\Psi \Leftrightarrow \Psi=-4 \cdot 200+1.600 \Leftrightarrow \Psi=800$$

κυκλοφορεί...

ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ

Γ ΛΥΚΕΙΟΥ
Μ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

εκδόσεις
Πατάκης
ΠΟΥΚΑΜΙΣΙΑΣ

$$ΚΕ(Ψ) Γ \rightarrow B = \frac{200 - 100}{1.200 - 800} = 1/4$$

$$ΚΕ(Ψ) Δ \rightarrow Γ = \frac{300 - 200}{800 - 200} = 1/6$$

$$ΚΕ(X) Δ \rightarrow E = \frac{200 - 0}{320 - 300} = 10$$

$$ΚΕ(Ψ) E \rightarrow Δ = \frac{320 - 300}{200 - 0} = 1/10$$

Ο τελικός πίνακας συμπληρωμένος είναι:

Συνδυασμοί Παραγωγής	Ψωμί (Τόνοι)	Χαλιά (Τεμάχια)	Κόστος ευκαιρίας Χαλιών (σε τόνους)	Κόστος ευκαιρίας Ψωμιού (σε τεμάχια)
A	1.400	0	2	1/2
B	1.200	100	4	1/4
Γ	800	200	6	1/6
Δ	200	300	10	1/10
E	0	320		

B.2. Η καμπύλη παραγωγικών δυνατοτήτων δείχνει τις μέγιστες ποσότητες ενός προϊόντος που είναι δυνατόν να παραχθούν σε μία οικονομία για κάθε δεδομένη ποσότητα του άλλου προϊόντος. Τα οικονομικά αγαθά βρίσκονται σε στενότητα εξαιτίας της ανεπάρκειας των παραγωγικών συντελεστών. Με βάση τον πίνακα διαπιστώνουμε ότι στον A συνδυασμό παραγωγής όλοι οι συντελεστές παραγωγής που διαθέτει η οικονομία απασχολούνται στην παραγωγή ψωμιού, με αποτέλεσμα η μέγιστη ποσότητα από αυτό το αγαθό να είναι 1.400 τόνοι. Εάν η οικονομία θελήσει να παράγει και ορισμένες ποσότητες χαλιών, τότε αναγκαστικά θα πρέπει να αποσπαστούν παραγωγικοί συντελεστές από την παραγωγή του ενός αγαθού στην παραγωγή του άλλου, με άμεσο επακόλουθο τη μείωση της παραγωγής ψωμιού έως το συνδυασμό E που μηδενίζεται η παραγωγή ψωμιού, αφού όλοι οι διαθέσιμοι παραγωγικοί συντελεστές απασχολούνται στην παραγωγή χαλιών.

B.3. Η ποσότητα $X=150$ βρίσκεται ανάμεσα στους συνδυασμούς B και Γ, όπου το $ΚΕ(X)=4$

$$\text{Επομένως: } 4 = \frac{1.200 - \Psi}{150 - 100} \Leftrightarrow 200 = 1.200 - \Psi \Leftrightarrow \Psi = 1.000$$

Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι όταν η οικονομία παράγει 150 μονάδες X το μέγιστο που μπορεί να παράγει από το Ψ είναι 1.000 μονάδες. Άρα ο συνδυασμός $K(\Psi\omega\mu\acute{\iota}=1.000, \text{Χαλι\acute{\alpha}}=150)$ είναι μέγιστος.

Η ποσότητα $X=50$ βρίσκεται ανάμεσα στους συνδυασμούς A και B, όπου το $ΚΕ(X)=2$

$$\text{Επομένως: } 2 = \frac{1.400 - \Psi}{50 - 0} \Leftrightarrow 100 = 1.400 - \Psi \Leftrightarrow \Psi = 1.300$$

Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι όταν η οικονομία παράγει 50 μονάδες X το μέγιστο που μπορεί να παράγει από το Ψ είναι 1.300 μονάδες. Άρα ο συνδυασμός Z ($\Psi\omega\mu\acute{\iota}=400, \text{Χαλι\acute{\alpha}}=50$) είναι εφικτός.

Οι μέγιστοι συνδυασμοί όπως ο K σημαίνουν πλήρη και αποδοτική απασχόληση των παραγωγικών συντελεστών. Αντίθετα οι εφικτοί συνδυασμοί δηλώνουν υποαπασχόληση των παραγωγικών συντελεστών δικαιολογώντας ένα ποσοστό ανεργίας. Επομένως ο ζητούμενος συνδυασμός είναι ο Z.

ΠΟΛ ΑΝΤΟΝΙ
ΣΑΜΟΥΕΛΣΟΝ
(1915)

Αμερικανός οικονομολόγος που με τις οικονομικές μελέτες και αναλύσεις του άσκησε αποφασιστική επιρροή στην οικονομική σκέψη και πολιτική των Ηνωμένων Πολιτειών κατά το δεύτερο μισό του 20ου αιώνα. Δίδαξε στα διάσημα αμερικανικά πανεπιστήμια, αφού έγινε καθηγητής τους (το 1935 στο Πανεπιστήμιο του Σικάγου, το 1936 στο Χάρβαρντ και το 1941 στο MIT). Θεμελίωσε τη θεωρία της αποτελεσματικής αγοράς εντάσσοντας το παιχνίδι του χρηματιστηρίου στην οικονομική πρακτική, πήρε γι αυτό το βραβείο Νόμπελ των Οικονομικών το 1970, ενώ τα δεκάδες βιβλία του με κορυφαίο το 16τομο «Economics» έχουν μεταφραστεί σε πάνω από 40 γλώσσες. Σταθμοί έχουν μείνει επίσης τα έργα του «Foundations of Economic Analysis» και «Collected Scientific Papers». Αν και κατεξοχήν εκφραστής της κατεστημένης αμερικανικής οικονομικής σκέψης επί δεκαετίες, τα τελευταία χρόνια διατηρώντας την πνευματική του διαύγεια εμφανίστηκε επικριτικός εναντίον των οικονομικών μοντέλων Μπους και Μπερλουσκόνι. Επισήμανε ότι είναι πρόσκαιρα τα οφέλη της ανάπτυξης με την ενίσχυση των κεφαλαίων των ήδη κατόχων του πλούτου που ακολουθούν οι δυο ηγέτες. Από το 2001 δε έχει προβλέψει, ότι η παρατεταμένη επιβράδυνση της πορείας του παγκόσμιου χρηματοοικονομικού συστήματος, υπάρχει κίνδυνος να οδηγήσει σε ύφεση με συνέπειες ανάλογες της χιτλερικής περιόδου...

